

М.В. Каранда, О.С. Колесник

**ВИКОНУЄМО КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
З КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

Освітній ступінь «магістр»

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для студентів спеціальності 034 «Культурологія»**

Чернігів - 2019

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка**

**Філологічний факультет
Кафедра філософії та культурології**

М.В. Каранда, О.С. Колесник

**ВИКОНУЄМО КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
З КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

Освітній ступінь «магістр»

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для студентів спеціальності 034 «Культурологія»**

Чернігів - 2019

УДК 130.2 (076)

К 21

Рецензенти:

Н.Є. Доній – доктор філософських наук, професор кафедри економіки та соціальних дисциплін Академії Державної пенітенціарної служби України;

М.Б. Столяр – доктор філософських наук, професор кафедри філософії та культурології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Каранда М.В., Колесник О.С.

К 21 Виконуємо кваліфікаційну роботу з культурології (освітній ступінь «магістр»). Методичні рекомендації для студентів спеціальності 034 «Культурологія». Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2019. 32 с.

УДК 130.2 (076)

Методичні рекомендації призначені для студентів філологічного факультету спеціальності «Культурологія», які готують кваліфікаційну роботу з культурологічних дисциплін за освітнім ступенем «магістр».

У посібнику подано загальну характеристику магістерської роботи, вимоги до її оформлення та процедури захисту, критерії її оцінювання; схарактеризовано структуру роботи й усіх її компонентів, детально описано специфіку організації роботи на кожному з етапів виконання розвідки.

У додатках вміщені зразки оформлення окремих частин роботи, заяв тощо.

Рекомендовано до друку
вченою радою філологічного факультету
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка (Протокол № 9 від 30 травня 2019 р.)

© Каранда М.В., Колесник О.С., 2019

ПЕРЕДМОВА

Освітній ступінь вищої школи – це характеристика освіти за ознаками сформованості знань, умінь та навичок особи, що забезпечують її здатність виконувати завдання та обов'язки певного рівня професійної діяльності. Курс навчання за програмою підготовки фахівців визначеного рівня може завершуватися такою формою атестації студента, як захист кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота – це самостійне оригінальне дослідження теоретико-експериментального або теоретико-прикладного характеру з однієї із загальних або окремих наукових проблем, що є недостатньо або зовсім не дослідженими.

Будь-яке наукове дослідження – це процес вироблення нових знань, який має характеризуватися об'єктивністю, доказовістю, точністю й можливістю відтворення. Це довготривалий творчий процес, який великою мірою залежить від кругозору, світосприйняття, ерудованості автора, а також вмінь наукового спостереження, інтерпретації даних, навичок аналізу матеріалу та певної дослідницької інтуїції.

Результати дослідження стають надбанням суспільства, і перш за все, наукового співтовариства, здебільшого у вигляді написаної наукової роботи. Саме вона дозволяє досягнути внесок дослідника до тієї системи знань про світ, яку ми називаємо наукою, оцінити його ерудованість, оригінальність, професійну майстерність. Тому як організація та проведення розвідки, так і виклад та оприлюднення її результатів є важливими етапами дослідницької роботи.

Для полегшення написання наукових робіт різних рівнів протягом тривалого часу вироблялися вимоги до їх структури та оформлення, рекомендації до організації різних етапів наукового пошуку. Усвідомлення та дотримання цих вимог часто пов'язане з певними труднощами. Допомогти подолати ці труднощі мають на меті підготовлені методичні рекомендації.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Маючи на меті вдосконалення вмінь студентів здійснювати наукове дослідження в межах культурологічної проблематики магістерське дослідження виконує ряд **завдань**:

- розширення та поглиблення теоретичних знань студентів з досліджуваної проблематики;
- удосконалення вмінь молодих дослідників аналізувати та використовувати сучасні методики розв'язання теоретичних і практичних завдань, самостійно організовувати та здійснювати наукове дослідження;
- удосконалення умінь систематизувати інформацію, викладати у письмовій та усній формі отримані результати та висновки, захищати власну точку зору в науковому співтоваристві;
- формування навичок самостійної роботи студентів з науковою літературою та джерелами ілюстративного матеріалу, а також їх здатності до самоосвіти й саморозвитку, самостійної дослідницької роботи в майбутній професійній діяльності;
- виховання коректного ставлення до інтелектуальної власності, продуктів розумової діяльності особи.

ПРИКРІПЛЕННЯ ДО КАФЕДРИ ДЛЯ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

До написання кваліфікаційних робіт допускаються студенти магістратури, які виявили нахил до наукової роботи та мають високі оцінки з профільних дисциплін. Для студентів, що навчаються в магістратурі написання кваліфікаційної роботи є вибіркоким.

Прикріплення до кафедри для написання кваліфікаційної роботи здійснюється на підставі відповідного рішення кафедри за наявності заяви студента з проханням дозволити виконувати на кафедрі кваліфікаційну роботу (див. Додаток А), яка подається завідувачу кафедри до 10 вересня навчального року. Після прикріплення до кафедри студенти разом з призначеними керівниками формулюють тему роботи і пишуть заяву про дозвіл написання роботи за визначеною темою та надання наукового керівника (див. Додаток Б), що погоджується та підписується останнім. Затвердження теми та керівника роботи відбувається на засіданні кафедри та Вченої ради філологічного факультету.

Студенти проводять дослідження під керівництвом викладачів з науковими ступенями та вченими званнями.

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

Виконання кваліфікаційної роботи включає наступні *етапи*:

1. Вибір теми кваліфікаційної роботи.
2. Визначення об'єкта та предмета дослідження
3. Розробка попереднього плану кваліфікаційної роботи.
4. Підбір та аналіз наукової літератури з проблематики дослідження.
5. Формування гіпотези дослідження.
6. Складання розгорнутого плану кваліфікаційної роботи.
7. Відбір емпіричного матеріалу дослідження.
8. Вибір методів дослідження.
9. Аналіз матеріалу дослідження й узагальнення отриманих результатів.
10. Підготовка тексту і оформлення роботи.
11. Робота з відгуком наукового керівника, рецензіями на роботу, підготовка до захисту роботи.
12. Захист кваліфікаційної роботи.

Студенти, що виконують кваліфікаційне дослідження з культурології розробляють для себе план-графік виконання кваліфікаційної роботи, який ефективно дисциплінує виконавця, робить його роботу цілеспрямованою та систематичною і входить до завдань до кваліфікаційної роботи. Такий план-графік складається за встановленим зразком (див. Додаток В), містить опис основних видів роботи, що планується виконати в межах кваліфікаційного дослідження, і терміни їх виконання. Зазначене узгоджується з науковим керівником. Графік роботи має містити графу для інформації про завершення запланованих етапів дослідження, яка заповнюється по мірі виконання відповідної роботи протягом навчального року. Примірник графіка роботи, підписаний студентом та науковим керівником, зберігається на кафедрі, будучи одним з тих документів, які дозволяють контролювати процес здійснення кваліфікаційного дослідження на будь-якому етапі.

СТРУКТУРА РОБОТИ

Кваліфікаційна робота повинна мати складові частини, що розташовуються у такій послідовності:

- титульна сторінка;
- зміст;
- список умовних позначень / скорочень (за наявності таких у тексті роботи);
- вступ;
- основна частина (декілька розділів з підрозділами);
- висновки до розділів та загальні висновки;
- список використаних джерел;
- додатки;
- анотація українською та англійською мовами.

Додатково до кваліфікаційної роботи додаються:

- подання голові державної екзаменаційної комісії щодо захисту магістерської роботи встановленого зразка;
- зовнішня рецензія на роботу кандидата / доктора наук за профілем;
- копія роботи на електронному носієві.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У кваліфікаційній роботі студент повинен продемонструвати вміння методологічно грамотно проводити дослідження, описувати, інтерпретувати та систематизувати отримані результати.

Тематика кваліфікаційних робіт затверджуються кафедрою, на якій вони виконуються, відповідно до загальної наукової проблематики кафедри. Так, виконання магістерської роботи має відбуватися в рамках актуальних проблем історії зарубіжної культури, теорії культури, історії української культури, сучасного візуального мистецтва, інтерпретології, історії науки та техніки, музеєзнавства тощо.

Теми робіт можуть бути запропоновані студентами, які аргументовано доведуть та обґрунтують реалістичність і прикладну цінність розробки. Вони попередньо обговорюються та формулюються з науковим керівником. Формулювання теми повинно бути

лаконічним. У ньому має, по-перше, відобразитись **проблема** дослідження – теоретичне або практичне питання, що має значення для розвитку культурології і може бути розв’язане наявними засобами наукового дослідження. Власне кажучи, тема є питанням, на яке автор роботи має дати відповідь у її висновках. Крім того, у формулюванні теми повинна міститися вказівка на конкретний **напрямок наукової роботи**, в якому виконується дослідження, та **матеріал**, на якому здійснюється аналіз.

Остаточне затвердження тем кваліфікаційних робіт відбувається на засіданні Вченої ради філологічного факультету НУЧК.

Тематика роботи впливає на її структурування та інформаційне наповнення структурних частин, що фіксується у **змісті** роботи. Побудова змісту має відбивати логіку дослідження; у формулюванні назв розділів та підрозділів роботи мають знайти відображення проблематика розвідки та стан її розробки у сучасній науці, особливості об’єкта дослідження, методика аналізу матеріалу дослідження, результати виконання завдань, що розв’язуються у роботі.

Текст кваліфікаційної роботи має бути чітко структурований з виділенням розділів та підрозділів, абзаців, доречним використанням посилань, таблиць, схем, діаграм, цитат, скорочень та ілюстративного матеріалу.

У **вступі** до кваліфікаційної роботи автор має сформулювати мету, завдання та робочу гіпотезу дослідження, довести актуальність обраної теми, схарактеризувати об’єкт і предмет дослідження, указати його матеріал, описати методи, що використовуються під час аналізу матеріалу, із зазначенням цілей їх застосування, а також окреслити її теоретичну значущість, наукову новизну і можливості її практичного застосування, а також подати відомості щодо апробації отриманих результатів, структури та обсягу роботи.

Перший розділ роботи має закласти теоретичне підґрунтя для подальшого дослідження, а тому зазвичай представляє критичний аналіз вітчизняних та іноземних наукових друкованих та електронних інформаційних джерел з метою формування власного уявлення про досліджувану проблему та стан її розробки в українському та закордонному мовознавстві. Обов’язковим є опертя під час його створення на наукову літературу іноземною мовою, що вивчається. Важливим є чітке потлумачення усіх термінів, що використовуються у роботі, та системне висвітлення інформації, необхідної для розуміння досліджуваної проблеми. Комплексний підхід до літературних явищ

дасть можливість молодим дослідникам якнайглибше збагнути суть літератури, методи та прийоми аналізу художніх творів різних літературних жанрів, написаних у різні соціокультурні періоди, а також сформувані власні уявлення про діалектику розвитку літератури та орієнтири в науці про літературу. Роботи з мовознавства передбачають вироблення системи знань про визначені одиниці та явища мови чи мовлення, що веде до поглиблення знань про мову як специфічну систему, що реалізує свої функції в мовленні під час комунікації.

Подальші розділи роботи присвячуються, як правило, викладу результатів аналізу матеріалу дослідження та виведення висновків з отриманих даних. Зважаючи на вимогу пояснювальності (експланаторності), що ставиться до сучасних культурологічних розвідок, особливо цінними для розвідки є пояснювальні описи, виведення закономірностей та тенденцій, моделювання культурних та культурологічних явищ. При створенні культурологічних моделей слід пам'ятати, що вони є інструментом унаочнення, а не метою роботи, а тому потребують розкриття їх пояснювального потенціалу. Під час написання розділів слід пам'ятати, що пояснення явищ культури, як і аналіз мистецького твору, може передбачати залучення даних суміжних наук, а це ставить питання про небезпеку безсвідомого виходу за межі того культурологічного напрямку, в якому виконується дослідження.

Створення тексту роботи не можливе без прямого або непрямого **цитування**. Кожна цитата та думка науковця, що наводяться в тексті роботи має супроводжуватися посиланнями на використане джерело. Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручення думок автора. При непрямому цитуванні (переказі думки), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, конкретним та коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело / джерела.

Використання **умовних скорочень** є доречним, якщо словосполучення, що підлягає скороченню, вживається у тексті не менше десяти разів. За наявності умовних скорочень на початку роботи (після змісту) подається перелік умовних скорочень, де вони розміщуються в алфавітному порядку з обов'язковим розтлумаченням.

Кожен розділ роботи, як і вся робота загалом, завершується чітко сформульованими й відповідним чином оформленими **висновками**. У **загальних висновках** чітко й послідовно висвітлюються основні

результати дослідницької діяльності автора, подаються рекомендації щодо їх практичного застосування та перспектив подальших науково-практичних спостережень.

Завершує роботу **опис цитованих джерел** за обраним напрямом дослідження, що має містити роботи як вітчизняних, так і закордонних авторів. 20% кількості джерел мають становити наукові джерела, надруковані протягом останніх п'яти років.

Обов'язковою складовою кваліфікаційної роботи є **методичний додаток**, з методики навчання культурологічних дисциплін – рекомендації вчителю ЗОШ щодо практичного застосування результатів дослідження. Додаток може подаватися у вигляді:

- конспекту уроку мистецтва,
- конспекту позакласного заходу,
- словника.

У кінці роботи подаються дві **анотації** – українською та англійською мовами, що стисло подають зміст виконаної роботи та ключові терміни, у її тексті використані.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оформлення роботи є важливим елементом її виконання, а також фактором, який враховується при її оцінюванні під час рецензування та захисту.

1. Кваліфікаційні роботи виконуються державною мовою.

2. Робота подається до захисту в переплетеному вигляді. Обсяг магістерської роботи – 80-100 сторінок друкованого тексту (шрифт Times New Roman, 14; інтервал 1,5; абзацний відступ 1 см; береги: верхній та нижній – 2 см, лівий – 3,5 см, правий – 1 см). Друкують машинописним способом на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм). Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка – чорного кольору середньої жирності. Необхідні елементи та частини тексту виділяють напівжирним чи підкресленим шрифтом, або курсивом у різних комбінаціях. Щільність тексту письмової роботи повинна бути однаковою. Друкарські помилки, описки і графічні неточності, які виявилися в процесі написання, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту машинописним способом.

3. Обов'язковими складовими титульної сторінки кваліфікаційної роботи є назва міністерства, вишу, факультету та кафедри, до виконується робота, назва та характеристика роботи, прізвище, ім'я, по батькові автора розвідки, наукового керівника та рецензента, а також місто та рік захисту (див. Додаток Г).

4. Заголовки структурних частин письмової роботи “ЗМІСТ”, “ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ” друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів (наприклад, 1.1.) друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (крапка в кінці заголовка не ставиться), текст підрозділу починається з нового рядка з абзацним відступом. Заголовки пунктів (наприклад 1.1.1.) друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу, в кінці ставиться крапка, а через пропуск розпочинається текст пункту (див. Додаток Д).

5. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул здійснюється арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою письмової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці (шрифт Times New Roman, 14).

Номер розділу ставлять після слова “РОЗДІЛ”, після номера ставлять крапку і через пропуск друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: “2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: “1.3.2.” (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

6. Текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати. Якщо перед випущеним текстом

або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається. Цитати з іншомовних джерел подаються українською мовою із зазначенням у дужках перед посиланням авторства перекладу. Наприклад: (пер. Наш – О.В.) [12, с. 56], де О.В. – початкові літери ім'я та прізвища перекладача. Якщо цитування відбувається не з першоджерела, то посилання оформлюється наступним чином: [цит. за 15, с. 34-35].

7. Посилання наводяться у квадратних дужках із зазначенням номеру джерела у бібліографічному списку та номера сторінок, на які відбувається посилання. Наприклад: «Цікавим видається погляд Р. Семківа, який намагається “вписати Петрарку в текст Гренуя” [17, с. 54]». Якщо посилання відбувається на декілька джерел одночасно, між ними ставиться крапка з комою: [17, с. 54; 22; 38, с. 24-29].

8. Ілюстративний матеріал подається курсивом з обов'язковим перекладом в лапках та посиланням на джерело, що наводиться у квадратних дужках із зазначенням номеру джерела у списку ілюстративних джерел та номера сторінок, на які відбувається посилання. Наприклад: «Форма голови отримала здатність указувати й на риси характеру людини, що закріпилось у значенні одиниці *square* “нудний” [373, с. 1605] і відповідно одиниці *square head* (ЛСВ 5) “нудна, старомодна особа” [364, с. 488]».

9. Фотографії, схеми, графіки, карти, таблиці необхідно подавати в письмовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок.

10. Ілюстрації позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: “Рис. 1.2.” (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розмішують послідовно під ілюстрацією:

**Рис. 1.2. Схема розвитку дихотомічного мотиву
«Божественне-демонічне»**

На кожен ілюстрацію в тексті роботи має бути посилання, наприклад: (див. рис. 1.2). Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення (сканер, ксерокс). Ілюстрації можуть бути виконані чорнилом, тушшю або пастою чорного кольору на білому непрозорому папері чи комп'ютерним способом. У письмовій роботі слід застосовувати лише штрихові ілюстрації і оригінали фотознімків. Фотознімки

розміром меншим за формат А4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А4. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (текст під рисунком).

11. Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Біля правого поля аркуша над відповідним заголовком таблиці розміщують напис “Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 1.2.” (друга таблиця першого розділу) (див. Додаток Е).

12. Формули в письмовій роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1.) (перша формула третього розділу). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка.

13. Бібліографічний апарат кваліфікаційної роботи складається (за наявності в ній відповідних посилань) з двох розділів, які подаються в такій послідовності:

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

У кожному підрозділі джерела подаються в алфавітному порядку, причому спочатку наводяться праці, друковані кирилицею, а після них також в алфавітному порядку – праці друковані латиницею. Нумерація усього бібліографічного апарату наскрізна.

Особливу увагу необхідно звернути на однотипність оформлення всього списку літератури згідно з вимогами до оформлення кваліфікаційних робіт на філологічному факультеті ЧНПУ (див. Додаток Ж).

14. Додатки оформлюють як продовження письмової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожний такий додаток повинен починатися з нової

сторінки. Перед додатками йде аркуш з надрукованим на ньому посередині слова **ДОДАТКИ** напівжирним шрифтом.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований напівжирним шрифтом вгорі малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток” і велика літера, що його позначає. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, Ї, І, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б тощо.

15. Анотація має подаватися у вигляді тексту об’ємом не більше 1 сторінки, що включає прізвище та ініціали автора, назву кваліфікаційної роботи, стислий виклад тексту та ключові слова. Анотація друкується на окремому аркуші, не нумерується і до змісту роботи не вноситься.

16. Копія кваліфікаційної роботи подається на електронному носієві (CD-диску) у форматі rtf з типовим ім'ям файлу “прізвище_magister_2014.rtf” латинськими літерами. Диск має подаватися у паперовому футлярі підписаний зі збереженням структурних компонентів титульного аркуша (див. Додаток 3).

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Виконані роботи подаються на кафедру за місяць до початку державних іспитів і не пізніше терміну, визначеного кафедрою і зафіксованого у завданні до магістерської роботи. Після вказаного терміну кваліфікаційні роботи завідувачем кафедри не приймаються, студенти до захисту кваліфікаційних робіт, відповідно, не допускаються.

Рішення про рекомендацію кваліфікаційних робіт до захисту приймається випусковою кафедрою. Після прийняття рішення про допуск завідувач випускової кафедри робить відповідний запис на титульній сторінці.

Разом з кваліфікаційною роботою подаються такі **документи**:

- подання голові державної екзаменаційної комісії щодо захисту бакалаврської роботи встановленого зразка;
- письмова зовнішня рецензія кандидата наук за напрямом дослідження, що працює на кафедрі, на виконану роботу з пропонованою оцінкою за прийнятою національною шкалою

(“відмінно”, “добре”, “задовільно” чи “незадовільно”). Незмінною складовою рецензії є критичні зауваження та побажання. Рецензія пишеться державною мовою.

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на засіданні державної екзаменаційної комісії (ДЕК) в присутності студентів-випускників. Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи не повинна перевищувати 0,5 акад. год. (включаючи відповіді на запитання екзаменаторів та критичні зауваження рецензентів). На захист кваліфікаційної роботи студент готує доповідь тривалістю не більше 7 хвилин, а також необхідну наочність: таблиці, схеми, графіки, презентації, плакати тощо.

Під час захисту кваліфікаційної роботи студент у стислій формі обґрунтовує вибір теми, її актуальність, мету й завдання, розкриває практичну та теоретичну значущість дослідження, формулює його висновки та результати. При цьому студент має виявити ґрунтовну обізнаність з науковою літературою з обраної проблематики, знання відповідних першоджерел, здатність до самостійного аналізу мовних і / або літературних / художніх явищ, відмінне володіння досліджуваним матеріалом та іноземною мовою (під час презентації анотації до роботи). Студент-випускник відповідає на запитання голови та членів державної екзаменаційної комісії, а також на критичні зауваження рецензентів.

Результати захисту фіксуються в протоколі ДЕК. Кожна оцінка обговорюється на закритому засіданні ДЕК та оголошується її головою в присутності членів комісії, студентів академічної групи та автора кваліфікаційної роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінювання кваліфікаційних робіт відбувається за національною шкалою оцінки знань (“відмінно”, “добре”, “задовільно” чи “незадовільно”).

“Відмінно” (А) означає, що у роботі обґрунтовано актуальність теми, проблему розкрито повністю; експериментальна / аналітична частина дослідження виконана на високому науково-методичному рівні; отримані результати ретельно систематизовано та класифіковано; висновки чіткі та переконливі; під час захисту бакалаврської роботи студент демонструє вільне володіння матеріалом

дослідження, його термінологічним і методологічним апаратом, а також усним іншомовним мовленням (під час презентації анотації до роботи); оформлення роботи відповідає всім вимогам, що висуваються до такого типу кваліфікаційних робіт.

“Дуже добре” (B) – обґрунтовано актуальність теми, повністю розкрито проблему; експериментальна / аналітична частина дослідження виконана на високому науково-методичному рівні; отримані результати систематизовано та класифіковано; висновки чіткі та переконливі; під час захисту магістерської роботи продемонстровано добре володіння матеріалом і термінологічним апаратом дослідження, а також усним іншомовним мовленням (під час презентації анотації до роботи); при цьому є зауваження до оформлення роботи.

“Добре” (C) – обґрунтовано актуальність теми, повністю розкрито проблему; експериментальна / аналітична частина дослідження виконана на високому науково-методичному рівні; під час захисту магістерської роботи продемонстровано добре володіння матеріалом і термінологічним апаратом дослідження, а також усним іншомовним мовленням (під час презентації анотації до роботи); при цьому отримані результати недостатньо ретельно систематизовано та класифіковано; висновки не досить переконливі чи не повною мірою відображають досягнення роботи; є зауваження до оформлення роботи.

“Задовільно” (D) – тема розкрита частково; науково-теоретичний і методичний рівні виконання дослідження достатні; його експериментальна / аналітична частина виконана недостатньо ретельно; отримані результати систематизовано та класифіковано, втім, висновки потребують більшої переконливості; під час захисту магістерської роботи продемонстровано посередній рівень володіння матеріалом дослідження, його термінологічним і методологічним апаратом, а також усним іншомовним мовленням (під час презентації анотації до роботи); дотримано не всіх вимог щодо оформлення роботи.

“Задовільно” (E) – тема розкрита частково; науково-теоретичний і методичний рівні виконання дослідження невисокі; його експериментальна / аналітична частина виконана недостатньо ретельно; отримані результати систематизовано та класифіковано, втім, висновки потребують більшої переконливості; під час захисту магістерської роботи продемонстровано посередній рівень володіння

матеріалом дослідження, його термінологічним і методологічним апаратом, а також усним іншомовним мовленням (під час презентації анотації до роботи); дотримано не всіх вимог щодо структури, обсягу та оформлення роботи.

“Незадовільно” (FX) – тема не розкрита; науково-методичний рівень роботи низький; висновки фрагментарні та непереконливі; випускник невпевнено володіє матеріалом дослідження, його термінологічним і методологічним апаратом, а також усним іншомовним мовленням (під час зачитування анотації до роботи), в ході захисту не спроможний відповісти на запитання екзаменатора(ів); наявні суттєві зауваження до оформлення роботи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. Київ-Ніжин : ТОВ “Видавництво “Аспект-Поліграф”, 2006. 308 с.
2. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. Київ: “Курс”, 1997. 56 с.
3. Науково-дослідна робота в закладах освіти: Методичний посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Урусський. Тернопіль: АСТОН, 2001. 140 с.
4. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник – 4-е вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2004. 307 с.
5. Эко У. Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки: Учебно-методическое пособие ; Пер. с ит. Е. Костюкович. Москва : Книжный дом “Университет”, 2013. 4 изд. 240 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

**ЗРАЗОК ЗАЯВИ
ПРО ПРИКРІПЛЕННЯ ДО КАФЕДРИ**

Завідувачу
кафедри філософії та культурології
філологічного факультету
Національного університету
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
доц. /проф. (прізвище та ініціали)
магістранта
філологічного факультету
ПІБ (повністю)

Заява

Прошу дозволити мені писати на кафедрі філософії та культурології магістерську з *(вказати назву культурологічної дисципліни)*.

Дата

Підпис

Додаток Б

**ЗРАЗОК ЗАЯВИ
ПРО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Завідувачу
кафедри філософії та культурології
філологічного факультету
Національного університету
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
доц. /проф. (прізвище та ініціали)
магістранта
філологічного факультету
ПІБ (повністю)

Заява

Прошу дозволити мені писати на кафедрі філософії та культурології магістерську роботу по темі: “Тема”. Науковим керівником прошу призначити (вчене звання, посада, прізвище, ініціали).

Дата

Підпис

Додаток В

**ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ
ДЛЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Факультет _____ філологічний _____

Кафедра _____ філософії та культурології _____
_____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ магістр _____

Напрямок підготовки _____
(шифр і назва)

Спеціальність _____ 034 «культурологія» _____
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

“ 11 ” жовтня 2019 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Етапи роботи	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
I. Підготовчий	1. Вибір теми кваліфікаційної роботи. Планування дослідження.	30.09.19	
	2. Уточнення теми і затвердження її Вченою радою факультету.	17.10.19	
II. Дослідницький: а) Теоретичне дослідження проблеми б) Розробка нової методики в) Експериментальне дослідження	1. Теоретичне дослідження проблеми.	30.11.19	
	2. Розробка методики аналізу матеріалу на основі результатів теоретичного дослідження проблеми.	25.12.19	
	3. Подання чорнового варіанту першого розділу роботи на перевірку науковому керівникові.	01.02.20	
	1. Організація дослідження (створення вибірки одиниць для аналізу).	28.02.20	
	2. Реалізація (аналіз матеріалу дослідження).	15.03.20	
3. Констатація (опис результатів аналізу).	30.03.20		
4. Інтерпретація результатів (аналіз отриманих результатів, порівняння з результатами теоретичного дослідження, виведення закономірностей, тенденцій).	30.03.20		
5. Подання чорнового варіанту другого, третього розділу на перевірку науковому керівникові.	5.06.20		

Етапи роботи	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
III Текстовий: а) <i>Редагування</i>	1. Робота над змістом тексту	5.09.20	
	2. Формулювання загальних висновків та анотацій.	30.09.20	
	3. Оформлення чорнового варіанту всієї роботи.		
б) <i>Форматування</i>	1. Доопрацювання та оформлення чистового варіанту роботи з дотриманням стандартних вимог (титульна сторінка, зміст, текст розділів з висновками по підрозділах та в кінці кожного розділу, висновки по роботі, список використаної літератури, анотації українською та англійською мовами, додатки).	10.10.20	
	2. Переплетення роботи та подання її на рецензування	12.11.20	
IV Завершальний	1. Підготовка доповіді для захисту роботи.	30.11.20	
	2. Підготовка демонстраційного матеріалу	1.12.20	

Студент _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток Г
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

НАЗВА

Кваліфікаційна робота
за освітнім ступенем «магістр»
Спеціальність 034 «Культурологія»

Студента _____ курсу, групи _____

спеціальності

_____ (шифр і назва спеціальності)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____
(прізвище та ініціали)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

Чернігів – 2020

Додаток Д

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

РОЗДІЛ 1. НАЗВА

Текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст
текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст

1.1. Назва пункту

Текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст
текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст

1.1.1. Назва підпункту. Текст текст текст текст текст текст текст
текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст
текст текст

Додаток Е

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ

Таблиця Д.1.

**Таблиця типів внутрішньо-валентних зв'язків
між компонентами різноструктурних АСКБ**

Структурний тип АСКБ	Тип внутрішньо-валентного зв'язку
a + n	1) предикативний 2) асоціативно-предикативний
n + n	1) асоціативний 2) посесивний а) власне посесивний б) партитивний в) контейнерний г) статально-контейнерний д) асоціативно-посесивний е) асоціативно-контейнерний ж) асоціативно-партитивний 3) агентивно-пацієнтивний 4) інструментальний 5) локативний 6) речовинний 7) асоціативно-речовинний 8) заміщу вальний 9) результативний 10) асоціативно-результативного зв'язку
v + n	1) агентивний 2) асоціативно-агентивний 3) пацієнтивний 4) асоціативно-пацієнтивний
num + n	1) кількісний 2) предикативно-порядковий

Додаток Ж

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку джерел, який наводять у кваліфікаційній роботі

Бібліографічний опис з одним автором

Корінний М. М. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. Київ: Україна, 2000. 184 с.

Бібліографічний опис з двома авторами

Бантишев О. Ф., Селюк А. В. Пастка для еліти. Київ, 2004. 290 с.

Бібліографічний опис з трьома авторами

Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Іванова К. А. Культурологія. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 288 с.

Бібліографічний опис з чотирма та більше авторами

Історія світової культури. Культурні регіони. Навчальний посібник / Л.Т. Левчук та ін. Київ: Либідь, 2000. 520 с.

Бібліографічний опис документу, що перекладений з іншої мови

Ницше Ф. Веселая наука : пер. с нем. Москва, 1999. 576 с.

Бібліографічний опис документа з організацією як автором

Україна в цифрах. 2007: стат. зб. / Держ. ком. статистики України. Київ : Консультант, 2008. 350 с.

Бібліографічний опис збірника

Культурна спадщина Слобожанщини : зб. наук.-попул. ст. Харків, 2010. Вип. 23. 228 с.

або

Культурна спадщина Слобожанщини. Харків, 2010. Вип. 23. 228 с.

Бібліографічний опис словника

Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ, 2005. 1728 с.

Бібліографічний опис багатотомного видання (скорочена форма)

Енциклопедія історії України : в 10 т. / редкол. : В. А. Смолій та ін. Київ, 2003–2013. Т. 1–10.

Бібліографічний опис серіального документу

Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.

Бібліографічний опис окремого тому

Багалеї Д. И., Миллер Д. П. История города Харькова за 250 лет его существования (1655–1905). в 2 т. Т. 1. Харьков, 2004. 569 с.

Бібліографічний опис частини документу

Франко І. Украдене щастя // І. Франко. Твори. Київ, 1966. С. 322–419.

Бібліографічний опис документу on-line

Палеха Ю. І., Леміш Н. О. Загальне документознавство. URL : <https://textbook.com.ua/dokumentoznavstvo/1473445811> (дата звернення: 26.09.2017).

Бібліографічний опис офіційного документу

Цивільний кодекс України : чинне законодавство України зі змінами та доп. станом на 11 жовтня 2012 р. Київ, 2012. 272 с.

Бібліографічний опис рецензії на книгу

Боянович В. М. Мужність // Прапор. 1964. № 3. С. 94–95. Рец. на кн.: Тютюнник Г. М. Журавлині ключі : поезії. Львів : Львів. кн.-журн. вид-во, 1963. 100 с.

або

Боянович В. М. Мужність : [рецензія]. Прапор. 1964. № 3. С. 94–95. Рец. на кн.: Тютюнник Г. М. Журавлині ключі : поезії. Львів, 1963. 100 с.

Бібліографічний опис патенту

Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416 ; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.

Бібліографічний опис нормативного документу

ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. Київ, 2010. 16 с.

Бібліографічний опис дисертації

Безлуга Р. І. Гламур у європейській художній культурі: історична динаміка та форми : дис. ... доктора мистецтвознавства. Київ, 2019. 276 с.

Бібліографічний опис автореферату дисертації

Безлуга Р. І. Гламур у європейській художній культурі: історична динаміка та форми : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «теорія та історія культури». Київ, 2019. 42 с.

Бібліографічний опис архівного документу

Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею історичних установ Академії в 1929–1930 рр. // Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. (Всеукраїнська Академія Наук). Спр. 1686. 30 арк.

Краткая докладная записка директора театра «Гезкульт» // Гос. архив Харьков. обл. Ф. Р-4488. Оп. 1. Д. 1. Л. 34–34 об.

[Про присвоєння 10 дивізіям Степового фронту найменування «Харківських»] // Держ. архів Харків. обл. Ф. 69. Оп. 2. Спр. 82. Арк. 50.

Аналітичний опис статті з продовжуваного видання

Шинкаренко Д. А. Особливості архітектурного комплексу великого міста // Вісник Харків. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. 2013. № 1084. Вип. 39. С. 196–200.

Аналітичний опис статті зі збірника

Урсу Д. П. Историография как точная наука // Харків. історіогр. зб. 2010. Вип. 10. С. 99–125.

Аналітичний опис статті зі збірника on-line

Іващенко В. Л. Когнітивне термінознавство: перспективи розвитку // Термінол. вісн . 2011. Вип. 1. С. 47–54. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/terv_2011_1_7 (дата звернення: 26.09.2017).

Аналітичний опис статті з друкованого журналу

Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. Вища школа. 2017. № 5–6. С. 48–55.

Аналітичний опис статті з журналу on-line

Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі // Бібл. вісн. 2016. № 4. С. 8–12. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).

Аналітичний опис статті з друкованої газети

Мнішек І. Село зі «звірячою» назвою та славетним минулим // Слобідський край. 2014. 16 жовт. (№ 124). С. 12.

Аналітичний опис статті з газети on-line

Кобець В. Різдвяні свята з Василем Стусом. Літературна Україна. 2012. 2 лют. (№ 5). URL : <http://litukraina.kiev.ua/r-zdvyan-svyata-z-vasilem-stusom> (дата звернення 15.09.2017)

Додаток З

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ КОНВЕРТУ
З ЕЛЕКТРОННОЮ КОПІЄЮ РОБОТИ**

Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

НАЗВА РОБОТИ

Кваліфікаційна робота
за освітнім ступенем “магістр”
Спеціальність 034 “Культурологія”

студента _____ групи

ПІБ

Науковий керівник:

ПІБ

Чернігів – 2020

ЗМІСТ

Передмова	3
Мета та завдання кваліфікаційної роботи	4
Прикріплення до кафедри для написання кваліфікаційної роботи.....	4
Етапи виконання роботи	5
Структура роботи	6
Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи.....	6
Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи.....	9
Захист кваліфікаційної роботи	13
Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.....	14
Список рекомендованої літератури.....	16
Додатки	17

Навчально-методичне видання

КАРАНДА Марина Василівна

КОЛЕСНИК Олена Сергіївна

ВИКОНУЄМО КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ З КУЛЬТУРОЛОГІЇ

Освітній ступінь «магістр»

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для студентів спеціальностей 034 «Культурологія»**

Технічний редактор	<i>О. Клімова</i>
Верстка та макетування	<i>О. Клімова</i>
Комп'ютерний набір	<i>М. Каранда</i>

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
серія KB № 23743-13583 ПР від 06.02.2019 р.*

Підписано до друку 11.12.2019 р. Формат 60 x 84 1/16.
Папір офсетний. Друк на різнографі.
Ум. друк. арк. 1,86. Обл.-вид. арк. 1,06.
Наклад 50 прим. Зам. № 894.
Редакційно-видавничий відділ НУЧК імені Т.Г. Шевченка.
14013, вул. Гетьмана Полуботка, 53, к. 208.
Тел. 65-17-99.
nuchk.tipograf@gmail.com

